Ч. 244 Второк 29 жовтня (10 падолиста) 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою.

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Розбите німецкої лївиці.

Найважнїйшим полїтичним фактом з послїдних днїв єсть то, що сполучена нїмецка лївиця або колись т. зв. вірноконституцийна партия, котра була колись так могучим чинником в нашій Монархії, що трясла не лиш парляментом але й цїлою державою, розбила ся минувшої пятницї на два табори.

Що сполучена нїмецка лївиця, котрої орґаном була N. fr. Presse, розлїтає ся, що внутрішний єї розстрій не дасть ся вже здержати, се було від давна звістне. Вже сам той факт, що з єї внутра або при єї помочи вийшли такі скрайні елементи, як нїмецкі народовцї, шенерерияни та антисеміти, був найлїпшим доказом, що та партия тратить жизненну силу. В новійших часах виступлене з неї такого речника як пос. Зіс а з ним і кількох других послів зазначило ще яснїйше той роздор, який в нїй був вже від давна. Але найбільший удар нанесли їй нїмецкі посли з Чехії, що зібравшись в Празї постановили утворити окрему поступову партию. Однакож они мали ще на стілько милосердия над своєю давною партиєю, що не хотїли убити єї перед часом, хотїли, щоби она померла природною смертию по розвязаню парляменту. Стало ся однакож инакше. Деякі подїї парляментарні з послїдних днів прискорили розбите лїберальної партиї. Віденьскі ґазети з суботи принесли о тім таку вість:

„Вчера (в пятницю) зібрав ся ряд дотеперішних членів клюбу сполученої нїмецкої лївицї, щоби в виду становища сего клюбу означити своє дальше поступоване. По короткій нарадї постановлено виступити з клюбу і подати о тім голові клюбу умотивоване повідомлене. Зміст того повідомленя удобрено і єго підписали слїдуючі посли: Анґстен, Бавер, Бендель, Богатий, Фурніє, Функе, Ґрос, Гальвіх, Гофман, Гіттер, Кіршнер Йосиф, Кноль, Крепек, Нїче, Поляк Отто, Перґельт, Пешка, Шір, Розер, Рус, Шікер, Шваб, Зіґмунд, Штер, Свобода, Тавше, Ванек. Крім того зголосили письменно своє виступлене з нїмецкої лївицї також посли Ґон і Франц Кіршнер. До нового клюбу має приступити на певно ще кількох послів, котрі не брали участи в сих зборах. Зібрані постановили відтак утворити свобідний союз під сеніоратом свого товариша дра Нїче'го, котрого рівночасно упрошено і уповажнено, щоби він поробив все що потреба для парляментарної дїяльности зібраних аж до кінця сесиї серед зміненого в парлямерті становища.

На зборах сих були також і посли Льорґер і Носке. Перший з них вийшов зараз, коли побачив, що крім него не було нїкого з других послів з країв альпейских, а пос. Носке застеріг собі своє дальше становище.

До сполученої нїмецкої лївицї належало доси 108 послів. Тепер по виступленю з неї чотирох давнійших членів і по утвореню нового клюбу останесь в нїй більше менше 70 до 73 послів, а новий клюб буде числити може 30 до 35 послів.

Fremdenblatt обговорюючи сю подію каже: „Розбите лївицї стало ся наконець фактом. Се дїло не потребувало великого труду. Лївицю розривали від давна у внутрі і зверха. Коли віче ческих Нїмцїв в Празї проголосило потреби заснованя нової поступової партиї, змилувало ся над лївицею і дало їй час жити ще аж до скінченя сесиї парляментарної. Опісля однакож, проводирям нової партиї поступової стало, видко, жаль, і они старали ся всїма силами зробити конець нїмецкій лївици. Не хотїли полишити виборцям, щоби ті видали вирок, але оголосили вирок смерти в своїх орґанах. Згадана ґазета доказує дальше, що нова партия мимо того, що приступило до неї і кількох послів не з Чехії, має характер місцевий ческо-нїмецкий, але нїяка з обох партий не буде могла від тепер опирати своє істноване лиш на ческо-нїмецких відносинах. Сецесия нїмецких послів з Чехії вказує на велику зміну в наших відносинах, на переложене точки ваготи і у нїмецких лїбералів з обему держави на другі краї коронні, котрі з своїми культурними потребами не можуть чекати, аж буде залагоджений спір на півночи, котрий не притих ще навіть за пів сотки лїт. Анї Австрия, анї нїмецкі лїберали не можуть чекати, аж знайде ся формулка до залагодженя ческо-нїмецкого спору. Так само і ческим национальним полїтикам не удасть ся з їх становища поставити судьбу держави за одно з їх жаданями. Приходимо що раз близше до льокалїзациї сих справ, або радше инше уложене парляменту і новий спосіб публичного житя спихає їх на їх льокальний терен. Коли-б почин до австрийскої полїтики виходив заєдно з Чехії, то она мусїла би від национального вітру клонити ся заєдно або на лїво або на право. Так було досить довго, але ледви чи вже так буде. Для держави найлїпша середна дорога, а корабель державний не дасть ся вже відогнати від своєї великої цїли в национальний кутик.

---

3)

ВІДПЛАТА.

(*Оповіданє з французского Еркмана-Шатріяна*).

(Конець).

Вскорі опустивши головну улицю скрутив до вузонької улички Сумскої, де дві особи не могли би побіч себе перейти.

Там в чорнім болотї і поросї містить ся в бідних крамиках множество шевців полатайків, вишивачів сафіяну, индийских купців коріня, альоесу, дактилїв і дорогих пахощів; одні дивлячись перед себе без думки ходять сюди й туди, другі сидять з схрещеними ногами і Бог знає о чім гадають, у воздусї пересиченім синявим димом тютюну, котрий випускають рівночасно з уст і з носа.

Африканьске сонце вникає своїми золотими промінями в ту темну пропасть осьвічуючи тут сивовусого старця з люлькою в зубах, єго вигнутий ніс і товсту руку, на котрій блестять перстені, там знов ніжну голову гарної жидівки, що сумно роздумує в кутї краму, або виставу склепу з острими ятаґанами і бедуіньскими пушками, викладаними перлами.

Воня болота мішає ся тут з острими випорами арабскої аптики. Сьвітло вникає в стіни, обрамовуючи їх ясними смугами та прошиваючи яркими відблисками, але не може їх пробити. Ми ішли заєдно дальше.

Нараз задержав ся Сіді Гумаіум на однім з непрохідних закрутів улички коло низьких дверий і підніс стукавку.

— Підете за мною і будете моїм товмачем — сказав я до него шепотом.

— Фатима говорить по французски — відповів навіть не оглядаючись.

В тій самій хвили з'явило ся за решіткою в дверех лискуче лице муринки. Сіді Гумаіум промовив до неї кілька слів по арабски і двері отворились та вскорі знов за мною замкнулись. Муринка відійшла бічними дверми, котрих я не добачив, а Сіді Гумаіум лишив ся на улици.

Я ждав кілька хвиль і вже ставав нетерпеливий, коли в тім отворили ся на лїво двері і та сама муринка, котра мене впустила кивнула менї, щоби війти.

Вступивши по кількох східцях опинився я на подвірю виложенім деревляними кістками в цьвіти. На то подвіре виходило більше дверий.

Муринка завела мене до низької салї, котрої отворені вікна були заслонені шовковими занавісами, прикрашеними маврийскими вишивками. Подушки з голубого сукна були розложені довкола попід стїни а широка тростинова рогожка рожевої краски вкривала поміст; на стели видніли безконечні арабески фантастичних цьвітів і овочів. Однако найбільше притягала мої очи сама Фатима, що опираючи ся о локоть сидїла на подушці. Повіки з довгими чорними віями заслонювали їй очи, а над устами чорнів легкий пух; мала рівний, гарний ніс, а руки украшені тяжкими нараменниками. Єї малі ніжки недбало бавили ся зеленавими, золотом вишиванними черевичками, коли я станув на порозї.

Маврийка уважно подивилась на мене з боку, а відтак усьміхнулась привітливо і сказала:

— Війдїть, милостивий пане. Сіді Гумаіум заповів менї вже ваші відвідини, і знаю, чого приходите. Які ви добрі, що так журите ся бідною Фатимою, що вже так старіє ся... отже їй буде скоро 17 лїт... 17 лїт! То вік смутку і зморщків... вік пізного покаяня. Сїдайте, милостивий пане, і будьте моїм гостем.... Несете менї Евине яблоко — то яблоко, що приносить молодість і красу.... а небога Фатима дуже того потребує!

Я не знав, що мав відповістя і стояв нї в сих нї в тих.

Однакож в тій хвили пригадав я собі на причину мого приходу, кров в менї закипіла, але нагле я опритомнїв і став холодний як лїд.

— Умієте гарно усьміхати ся, Фатимо — відповів я сїдаючи на софу — і я вже чув, як вихвалювали ваш розум неменше, як вашу красу. Тепер бачу, що то була правда.

— Так — сказала — а від кого ви те чули?

— Від Дїтертра.

— Дїтертра?

— Так, від Раймунда Дїтертра, того молодого официра, котрий упав в Румельску пропасть, а котрого ви любили Фатимо

Самі себе розбиваємо!

Дивне якесь з'явище проявляє ся в нашім житю народнім. Хто лиш трохи придивляє ся єму з боку і слідить за ним безпристрастно і безсторонно, мусить добачити, що в нас великий брак того, що зближає людий до себе, що їх вяже, а за то дуже богато того, що їх відтручує від себе, розбиває. Не треба до того аж політики, в котрій очевидно найлекше знати причину де инде і звалити вину на когось иншого. Сей якийсь фермент розкладовий видимо не всюди там, де політика немає ніякого приступу, бо навіть не може мати.

Житє народне проявляє ся у нас найбільше товариствами і в товариствах, бо й не може бути инакше задля малого числа нашої інтелїґенциї, і задля дуже слабої самостійної та великого браку ініцияти́ви і енерґії поодиноких людий. Здавалось би, що так спільними силами, звязані в товариства можемо успішнійше робити якусь роботу народну. З початку, коли завяже ся якесь товариство, так може й єсть, але опісля по якімсь часї, часто навіть не по дуже довгім настає инакше. Не знаємо, чи наші товариства приносять вже в своїм зародку той якийсь фермент, якийсь заквас, чи він аж в них витворює ся, котрий опісля розбиває товариства, а навіть інституциї, котрі хоч слабими силами все таки якось держали ся довгими роками.

Такий сумний факт розкладової роботи, розбиваня себе самих, маємо і тепер до занотованя. Нашому народному театрови стоячому під зарядом „Рускої Бесїди" грозить упадок! Ось що доносять в сїй справі з Городенки до черновецкої „Буковини": „Видїл „Рускої Бесїди" у Львові дав без жадної причини димісию вдові по старім ветерані рускої драматичної штуки, покійнім Андрію Стечиньскім, ледви кілька місяців по єго смерти. Навіть всякі „артистичні взгляди" не виправдають того поступку супротив матери троїх сиріт по заслуженім членї не приватної, але громадскої інституциї. А найлїпшим доказом ужиточности п. Стечиньскої при театрі єсть те, що п. Касиненко, директор театру, котрий вже також забирає ся з нашого театру і вимовив свою службу, бере п. Стечиньску з собою на Україну. Разом виїздить також і п-на Фіцнерівна, а поступок Бесїди готов пімстити ся на нїй самій, бо такі ужиточні сили не так легко найти. Управителем театру став п. Ольшаньский, режисером п. Янович". — Ми знов довідуємо ся, що разом з п. Касиненком покидають наш театр також і п. Підвисоцкий та пані Підвисоцка.

Мусїло конче стати ся щось незвичайного, коли нараз тільки непослїдних сил покидає громадно наш театр, мусить конче вина бути не лиш по стороні самих артистів, але й по стороні заряду. Позволимо собі лиш пригадати ту недавну кризу, яку перебував наш театр також, як о тім голосно говорено, з вини заряду. Поминаємо вже то, що справедливо каже „Буковина" о пані Стечиньскій, що не годилось усувати вдовиці по заслуженім і довголїтнім артистї, котрий з цїлим жаром патріотичної душі служив нашій сцені, не годилось усувати єї, доки она ще може служити сцені, хоч би й не належала до перворядних артисток. Але що могло спонукати заряд дати уступити ся таким артистам і артисткам, котрі певно не були балястом на нашій сцені?

Не знаємо тої причини, не хочемо здогадувати ся, але сподїваємо ся, що заряд бодай розʼяснить справу, коли вже не спинить самої кризи. Від себе можемо лиш то сказати, що причину злого бачимо глубше, як лиш в самих відносинах театральних, у відносинах нашого житя товариского, котре не в силї притягати людий, але за то уміє дуже добре їх від себе відпихати.

Новинки.

Львів дня 9 падолиста 1896.

— П. Міністер віроісповідань і просьвіти надав презенту на опорожнену римо-кат. парохію в Демні о. Іп. Зарембі, дотеперішному лат. парохови в Букачівцях.

— Є. Е. п. Президент висшого суду краєвого др, Алекс. Тхоржницкий виїхав до Відня.

— Спроневірене в громадскій касї. По триденній розправі видано в суботу вечером засуд в справі війта з Волї Комарової Семена Чопа і писаря громадского Островского. Судиї присяжні не найшли ніякої вини в Островскім, а Чопа признали винним. На основі того вердикту засудив трибунал Чопа на три місяцї тяжкої вязниці з постом що тиждня, а Островского увільнив від обжалованя.

— З Рогатинщини пишуть нам: В Виспі, повіта рогатиньского, дня 6-го падолиста с. р. о 1-ій годинї по полудни згоріла школа, економічний будинок шкільний і доми мешкальні з будинками господарскими двох сусїдних господарів. Шкода в части обезпечена виносить около 2.000 зр. Огонь вибух в виходку находячім ся в будинку економічнім шкільнім для вигоди учителя (дїти шкільні мали виходки осібні). Причина вибуху огню не відома.

— З Рави пишуть нам: Дня 5-го падолиста с. р. уконституовала ся Рада повітова в Раві рускій в той спосіб одноголосно: Маршалок п. Ф. Єнджейович, віцемаршалок: о. Гавришкевич, єго заступник: о. К. Кузик; члени видїлу: з сїльскої куриї: господар Сг. Головка, заст.: господар Ол. Луник; з міст: п. В. Ґурка, заст. кс. Чайковский; з більшої посїлости: п. Стаcїневич, заст.: п. Крузенстерн; з цїлої ради: п. Ромер Адам, заст.: п. Біліньский, о. В. Мазикевич, заст.: п. М. Сьвйонткевич.

— Викопані кости. Онгди при будові нового дому при ул. Смерековій ч. 2 у Львові найдено в земли людскі кости, а крім того камінну плиту, на котрій видко був виритий колись якийсь напис. Нині вже не можна того напису відчитати, бо майже цїлком затертий, можна лише розпізнати букви кирилиці. Що в тім місци було колись кладовище, доказує обставина, що недавно закладаючи фундаменти під сусїдний дім, надибано також на старі кости людскі.

— Жертва неосторожности. Дня 2-го с. м. лучила ся в Гаях смоленьских, брідского повіта, нещастна пригода з причини неосторожности. Господар Франко Казимирчук, щоби приладити дров на зиму, рубав на подвірю коло стодоли сосну, що там росла, не уважаючи на то, що підрубане дерево хилить ся до упадку в сторону, де сиділи дїти Казимирчука. І справдї падаюче дерево захопило своїм гилем утїкаючу дочку Казимирчука, при чім так ударило єї в голову, що дитина погибла на місци. Нещастний отець буде крім того потягнений до судової одвічальности.

— Нещастє на зелїзници. З Лїберця в Чехах доносять, що дня 6-го с. м. в ночи зїткнув ся між стациями Мозель і Оберротенбах поїзд товаровий з поїздом особовим. Один подорожний погиб на місци, богато осіб ранених. Комунїкация телеграфічна перервана, а рух зелїзничий на тім шляху застановлено.

— Убийство. В Бенчицях під Краковом допустила ся дня 3-го с. м. стара женщина Мария

Фатима видивила ся на мене з зачудованєм.

— Хто вам сказав, що я єго любила? — спитала певним голосом. — То не правда. Чи то він говорив?

— Він не сказав, але я то знаю; доказом того то письмо, котре ви єму написали і котре сталось причиною єго смерти.... бо лише задля того, щоби піти до вас, відважив ся піти стежкою понад пропасть.

Ледве я ті слова сказав, схопила ся Маврийка скоро з свого сидженя, а єї очи запалали темним огнем.

— Атже я то знала! — крикнула. — Скоро лиш муринка донесла менї о тім нещастю, я зараз сказала: Аіссо, то він зробив.... то він! О, нужденник!

Я глядів на неї допитливо, не знаючи, що хоче сказати; в тім приступила до мене і спитала шепотом:

— Умре!... Гадаєте, що скоро умре?.. Коби-ж єго поскіли, то-ж то я тїшилась би!

Вхопивши мене за руку уперто дивилась менї в очи, немов би хотїла заглянути аж на дно моєї душі.

— О кім говорите, Фатимо? — спитав я занепокоєний. — Говоріть яснїйше, не розумію вас.

— О кім? О Кастаняку!... Ви лїкарем в шпитали, дайте єму отруї! То падлюка! Він мене примусив, аби я написала до того офіцира, щоби сюди прийшов, але я не хотїла. А однако той молодець вже від давна переслїдував мене, але я знала, що Кастаняк нічого доброго не думає з ним. Отже коли я не хотїла пристати на Кастанякову намову, погрозив менї, що прийде зі шпиталю і буде мене бити, як не напишу зараз до офіцира. Ось тут лист Кастаняка! Кажу вам, що то падлюка!...

Аж гидить мене, товариші, повтаряти вам всьо то, чого я від Маврийки довідав ся про Кастаняка.

Оповіла менї цїлу історию своїх відносин до него; коли єї звів, користав з єї упадку від двох лїт, а до того ще побивав єї.

Я вийшов від Фатими дуже пригноблений. Сїді Гумаїум дожидав мене коло дверий; ми вертали до дому Сумскою уличкою.

— Уважайте на себе, милостивий пане — відозвавсь Сїді поглядаючи на мене від часу до часу — ви дуже блїді, злий ангел уносить ся над вашою головою!

— Не бійте ся нічого — відповів я, стиснувши руку тому честному чоловікови.

Я рішив ся і не відтягаючись анї хвилї, пішов на Касбу та опинившись в шпитали застукав до Кастаняккових дверий.

— Прошу!

Моє лице видко не ворожило нічого доброго, бо при моїм приходї піднїс ся наполоханий.

— А, то ви — відозвав ся примушуючи себе до усьміху — я не надїяв ся вас.

У відповідь показав я єму лише єго лист до Фатими.

Кастаняк зблїд побачивши свій лист і вже хотїв на мене кинути ся, коли я єго в однїй хвили здержав.

— Лише рушите ся — крикнув я вхопивши рукоять моєї шаблї — убю вас як пса!... Ви нужденний падлюко, убили Дїтертра! Я був на долинї в секцийній сали і всьо чув.... Не відпирайтесь навіть. А то ваше поведенє з тою женщиною непростиме; як може французкий офіцир так низько упасти!... Слухайте, я повинен би вас зараз видати в руки справедливости, однако ваша ганьба опоганила би нас всїх. Отже як маєте ще лиш трохи сорому, убийте ся!... Даю вам на то до завтра. Але коли найду вас завтра о 7-мій годинї між живими, велю вас арештувати.

По тих словах не дожидаючи навіть єго відповіди вийшов я з єго компати і пішов зараз до вояка на вартї та приказав єму, щоби під ніякими услівєм не випускав поручника Кастаняка зі шпиталю; також дверникови велїв я не випускати єго і зробив єго одвічальним за всьо, що сталось би в наслїдок єго недогляду або недбалости.

Потім пішов я спокійно на обід, якби нічого не сталось.

Я став і веселїйший як звичайно та пересидїв за обідом до 8 години вечером.

Від того часу, як дістав я певний і незаперечаний доказ Кастаняккового злочину, почув я, що не маю милосердия; кров Раймунда кликала о месть! По обідї пішов я до склепу з смолою і купив там смолоскипу, яку наші спагії носять з собою на нічних походах. Вернувши відтак до шпиталю, зійшов я просто до секцийної компати і запер за собою осторожно двері на два спусти.

Голос муезіна звіщав як раз десяту годину, мечети були пусті, була темна ніч.

Я сїв коло вікна вдихаючи вогкий вечірний воздух та пустив волю моїм колись так дорогим думкам. Якого непокою і якої тревоги зазнав я за тих послїдних чотирнайцїть днїв! Нїколи перед тим в цїлім моїм житю не переживав я щось такого; здавалось менї, що я видер ся з кігтїв духа тьми, та що тїшу ся новою свободою.

Між тим минав поволи час і вже два рази виміняла ся варта; в тім зачув я на сходах тихі а скорі кроки. Застукано в двері.

Я не відповідав.

Якась рука стала горячково торгати за клямку.

Домаґальска незвичайного злочину: іменно убила свого зятя Матія Савицкого. Мария Домаґальска, 69-літна селянка, видала перед трема роками свою дочку за Савицкого. Зять знущав ся в поганий спосіб над обома женщинами, бив їх, марнував маеток і пив. В послідних днях Савицкий найбільше докучив жінкам. Дня 30-го жовтня виправив в хаті велику ґалабурду, а дня 3-го с. м. побив жінку, а тещу ударив в лице. То викликало у Домаґальскої гадку мести і она перевела єї в такий спосіб: коли зять заснув, Домаґальска положила дитину своєї дочки, котру держала на руках, до колиски, взяла сокиру і приступивши до ліжка, ударила Савицкого три чи чотири рази в голову так сильно, що той на місци погиб. По тім злочині хотіла Домаґальска спалити топорище з слідами крови; сокир в хаті було дві і она через похибку спалила чисту, замість закровавленої. Арештована заявила, що не жалує свого поступку, бо тепер буде хоч дочка єї щаслива.

— **Поєдинок між льокомотивами.** Перед кількома місяцями подали ми вість о незвичайній забаві, яку устроїли собі коло Нового Йорку богаті Американці. Пущено з противних сторін повною силою пари два поїзди на себе, котрі розбили ся в очах зрітелів. В тім случаю придержувано ся відповідних средств осторожности і тому не було ніякого нещастя. Гірше повело ся мешканцям міста Бреш в державі Техас, котрі хотіли наслідувати ту забаву. Нагромаджені товпи народу були уставлені близко шин зелізничих і в наслідок того, коли ударили на себе машини і розбили ся, засипали їх відломки зеліза і убили одного фотоґрафа та смертельно поранили кількадесять осіб. Помимо того забава так подобала ся, що постановлено єї повторити.

— **Торжественне закритє вистави в Будапешті** відбуло ся оногди в присутности представителів всіх угорских властий і численної публики. Виставу замкнув міністер тортовлі Даніель. Після урядового обчислення звиділо виставу в Будапешті 3 міліони і 100 тисячів осіб за платними білетами.

— **Мак Кінлей**, нововибраний президент американьских Сполучених Держав, походить з ірляндскої родини, котра вивандрувала до Америки ще 1750 р. Его прадід брав участь в революциї під Вашінґтоном, а батько президента був властителем малої ферми, з котрої не мав великих доходів. Мак Кінлей родив ся в 1843 р., значить мае тепер 53 роки. Маючи 17 літ він вступив на університет, але задля слабого здоровля мусів покинути науку. Коли в 1861 р. вибухла домашна війна, він вступив в ряди добровільців, а яко 22-літний молодець одержав ранґу майора. Опісля скінчив університет і відкрив адвокатску канцелярию в Кантоні. В 1876 р. вибрано его до конґресу, в котрім засідав без перерви аж доси; в послідним часі він був навіть президентом конґресу. Він то вступав ся так горячо за введенем більшого мита на заграничні, значить европейскі товари, так щоби Америка була більше свобідна від европейскої конкуренциї. Его вибрано в 1891 р. також ґубернатором малої держави Огайо і яко такий він горячо вступав ся за независимостию острова Куби, де повстанці ведуть тепер війну з Іспанією. При виборі на президента Сполучених Держав одержав Мак Кінлей щось о один міліон голосів більше, як его противник Браен.

— **Проміні Ринтґена** викликали в Портуґалії передовсім великий переворот в моді. Першою жертвою упав ґорсет, котрого зрекли ся передовсім всї двірскі дами. А стало ся то в слїдуючий спосіб: Портуґальска королева зацікавила ся сим винаходом і казала відфотографувати свої двірскі дами. На фотоґрафіях показали ся фізичні збочення від ношення ґорсегів. З тої причини повстало на дворі королевої гасло: Геть з ґорсетами! Небавом зрекли ся всї заможнїйші Портуґальки тої нещасливої ґорсетки і тепер з достоїньством зносять всякі жарти, які позволяють собі портуґальскі часописи з тої нагоди.

— **В американьскім суді.** Вісьмох Хінців ставало недавно перед судом в Новім Йорці обжалованих о заборонену гру Фан-фан. Судия засудив їх всїх на кару по 10 долярів. В часі розправи були в судовій сали самі Хінці, одїті так само як і обжаловані в синий народний одяг, а чертами лиця майже цїлком не різнили ся від обжалованих. В хвили коли судия оголосив вирок, перервали прислухуючі ся Хінці поруче і так помішали ся з засудженими, що судиї тяжко було відгадати, котрі з них мають платити кару. Але судия порадив собі коротко; велїв замкнути двері і загрозив Хінцям, що коли самі не видадуть засуджених, не випустить нїкого з салї і всї будуть мусїли заплатити по 10 доларів кари. В одній хвили товпа розділила ся і Хінці, що хотїли ратувати своїх товаришів, вернули самі на свої місця та полишили перед судиею лише самих засуджених.

— **Помер** передвчера в Мерані кн. Вільг. Віртемберґ, бувший головно-командуючий ґенерал у Львові, в 69-ім році житя.

Штука, наука і література.

— „**Дзвінка**" ч. **21** містить: Казку „Ганудя", переороблену з француской мови Б. Г.;— продовжене розвідки „З житя зьвірят"; — оповідане о Вільгельмі Телю; — дальшу часть „Учених розмов Никольця з татуським" Ост. Макарушки; — конець казки Ост. Василенка „про трьох братів вірлів і четверту сестричку Любку" та загадки. — Ілюстрация представляє Вільгельма Теля.

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповіщує: З днем 15 падолиста 1896 будуть заведі безпосередні білети поміж стациями ц. к. зелїзниць державних Броди і Підволочиска, а стацию Прерав ц. к. упр. зелїзниці північної Цїсаря Фердинанда.

Телеґрами.

Відень 9 падолиста. Єї Вел. Цїсарева приїхала вчера з Монахова. — По кн. Віртемберскім назначено шести дневну жалобу двірску.

Меран 9 падолиста. Похорон кн. Вільгельма Віртемберского відбуде ся завтра. (Ген. кн. Віртемберґ, давнїйший головний командант корпуса у Львові, помер дня 6 с. м. в Мерані на удар серця в 69 році житя). На похороні буде заступати Є. Вел. Цїсаря Найдост. Архікн. Франц Фердинанд.

Ареццо 9 падолиста. Ріка Черфона вилляла і заляла палату Дельперо в громаді Ареццо; 9 людий утопило ся. В громаді Фояно взяла ріка Ессо одну хату з цїлою родиною.

Рух поїздів зелізничих

важний від 1 мая 1896, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—
Підволочиск	5.55	2·06	—	—	9·30	10·45	—
Підвол. з Підз.	6·08	2·19	—	—	9·48	11·12	—
Черновець	6·10	—	—	10·15	2·45	—	—
Черновець що понеділка	—	—	—	10·25	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·15	—	—	—
Мушини на Тарнів	8·40	11·00	—	4·40	—	6·45[1]	—
Гребенова [2])	—	—	—	—	9·35	—	—
Сколього і Стрия	—	—	—	5·22	9·35	3·05	7·22
Зимної Води [4])	—	—	—	—	3·29	—	—
Брухович [5])	—	—	—	—	1·20	—	—
Брухович [6])	—	—	—	—	3·20	—	—
Янова [7])	—	—	—	9·45	3·00	8·55	—
Янова	—	—	—	9.45[8]	1·05[9]	3·00[10]	6·25[8]

[1]) Від 1 червня до 30 вересня. [2]) Від 10 липня до 31 серпня. [3]) До Сколього лише від 1 мая до 30 вересня вкл. [4]) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. [5]) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. [6]) Від 1 мая до 6 вересня в будні дни. [7]) Від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цьвітня кождого дня. [8]) Від 16 червня до 31 серпня що день. [9]) Від 16 червня до 31 серпня в неділї і сьвята. [10]) Від 16 червня до 31 серпня в тиждневі дни.

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

Час подаемо після годинника середно-европейского; він різнить ся о 36 мінут від львівского: коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 36 мін.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

— То певне Кастаняк! — погадав я.

Минуло кілька хвиль.

— Отворіть! — роздав ся голос за дверми. Я не помилив ся, то був він!

По тім утихло.... відтак немов би хто кинув щось на сходи.... і кроки віддалились.

Так уникнув я смерти.

Але що могло потім статись?

Побоюючись нового і сильнїйшого нападу, замкнув я в комнаті другі подвійні двері і засунув сильною зелїзною запорою.

Була то непотрібна робота, бо вернувши до вікна доглянув я вже тїнь Кастаняка, як пересувалась через мур.

Місяць, що зійшов над містом, кидав на пропасть тїнь шпиталю. Кілька рідких звізд миготіло на небі, а в воздусї був цїлковитий спокій, нїчим не перервана тишина.

Перед небезпечною стежкою задержав ся старий грішник, глядячи на моє вікно; довго вагував ся.

Вкінци по чверть години відважив ся пустити́сь дальше, поволи, осторожно, опираючись плечима до муру. Вже був в половині стежки і вже певне тїшив ся, що без перешкоди дійде до кінця, аж на ширше місце, звідки би міг спустити ся з гори, коли в тім крикнув я на него зловіщими словами:

— Раймунде, куди ідеш?

Але чи то тому, що був на всьо приготовлений, чи може мав більше холодної крови як его бідна жертва, досить що злочинець не дрогнув навіть, лише з насьмішкою відповів:

— О, о, ви тут, докторе! Я так собі гадав. Пождіть трохи, я гнеть верну, маємо вирівнати між собою деякі рахунки.

Тут розсьвітив я смолоскипу і виставивши єї з вікна над пропасть крикнув:

— Вже пізно, опришку, диви, тут твій гріб! Височенні челюсти пропасти заваріли кровавим огнем.

Був то страшний вид. Сьвітло смолоскипи вникало чим раз глубше і глубше поміж скали немов би перериваю до безконечности темноту бездни.

Я сам наполохав ся і побоючись завороту голови відступив на крок від вікна.

Однако який же великий страх мусів ним заволодїти.... ним, котрого лиш ширина цегли дїлила від пропасти.

Ноги стали під ним дрожати, вхопив ся руками стїни. Я приступив знов до вікна; величезний лилик виполошений сьвітлом почав лїтати довкола скал, а далеко, далеко в безконечній глубині заблестїли филї ріки Румель.

— Ласки! — прошептав убийник тихим голосом. — Лас.... ки!

Я не міг довше продовжати его муки і кинув смолоскипу в пропасть. Падала поволи в темну бездну осьвічуючи своїм жовтим сьвітлом каміне. Була вже далеко в долинї а все ще падала низше, коли в тім як блискавка перелетїла попри неї якась тїнь.

Я пізнав, що убийника досягла рука справедливости.

Вертаючи з секцийної комнати, потрутив я на сходах о щось ногою; була то моя шабля. Кастаняк хитрий як звичайно задумав убити мене моєю власною шаблею, щоби здавало ся, що я допустив ся самоубийства.

Як я передвиджував, були двері моєї комнати вивалені, постіль і всї мої папери порозкидувані; він перевів в моїм мешканю ревізию.

То позбавило мене цїлком всякого співчутя, яке будив ще в менї конець того нужденного падлюки.

8

Поручає ся

торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купує і продає

всякі ефекти і монети

по курсї данім найдокладнїйшім, не числячи жадної провізиї

Яко добру і певну льокацию поручає:

4% листи гіпотечні коронові	4% пожичку краєву галицку коронову
4½% листи гіпотечні	4% пожичку пропінацийну галицку
5% листи гіпотечні преміовані	5% „ „ буковиньску
4½% листи Тов. кредитового земс.	4½% пожичку угорскої зелїзної дороги державної
4½% листи Банку краєвого	4½% пожичку пропінацийну угорску
4% листи Банку краєвого	4% угорскі Облїгациї індемнізацийні
5% облїгациї комунальні Банку крає.	і всїлякі ренти австрийскі і угорскі,
4½% пожичку краєву галицку	

котрі то папери контора виміни Банку гіпотечного всегда купує і продає **по цїнах найкористнїйших.**

Увага: Контора виміни Банку гіпотечного приймає від Вп. купуючих всякі вильосовані, а вже платні місцеві папери цїнні, як також купони за готівку, без всїлякої провізиї, а противно замісцеві лишень за відтрученєм коштів.

До оферт, у котрих вичерпали ся купони, доставляє нових аркушів купонових, за зворотом коштів, котрі сам поносить. 9

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика ч. 9.

приймає

абонамент на всї дневники

по цїнах оригінальних.

Бюро оголошень і дневників

приймає

ОГОЛОШЕНЯ

до всїх дневників

по цїнах оригінальних.

До

Народної Часописи, Ґазети Львівскої, і Przegląd-y

може лише се бюро анонси приймати

С. Кельсен у Відни

поручає:

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненєм.— Збірники на воду. — Комплетні уряджeня купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

ГЕРМАН ГАМЕЛЬ у Львові Пасаж Гавсмана ч. 8

На жадане висилає ся катальоґи.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові

улиця Кароля Людвика число 9, приймає

абонамент на всї дневники по цїнах оригінальних.

З друкарнї В. Ловиньского під зарядом В. І. Вебера.